ณ นครอิสตันบูล ประเทศสาธารณรัฐตุรกี

Istanbul , Republic of Turkey

อับดุล บินระหีม วศ.ม. (Abdul Binrahim, M.Eng)[1]
พิษิฏฐ์ สุรวัลลภ บธ.ม. (Phisith Sulavallop, M.B.A.)[2]
เจ๊ะเหล๊ะ แขกพงศ์ M.A. (Jehloh Kekphong, M.A.)[3]
มัจดี โต๊ะตาหยง วศ.ม. (Majdee Tohtayong, M.Eng)[4]

เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา คณะผู้บริหารและคณาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ได้ไปศึกษาดูงาน ณ นครอิสตันบูล ประเทศสาธารณรัฐตุรกี เป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นการศึกษาดูงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานในประเทศสาธารณรัฐตุรกี โดยทั่วไปสาธารณรัฐตุรกี เป็นประเทศมุสลิมที่ไม่มีอุดมการณ์รุนแรงทางศาสนา และมีค่านิยมที่โน้มเอียงไปทางโลกตะวันตก อีกทั้งสาธารณรัฐตุรกีก็พร้อมและยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่ประเทศไทยในหลายๆด้าน จึงน่าจะเป็นอีกโอกาสหรือช่องทางหนึ่งในการประสานและแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศสาธารณรัฐตุรกี เพื่อส่งเสริมการดำเนินการทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ต่อไป

สาธารณรัฐตุรกีจัดระบบการศึกษาแบบสากลเช่นเดียวกับประเทศไทย คือ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับ แต่การจัดการเรียนการสอนในระดับโรงเรียนนิยมจัดแบบโรงเรียนสองภาษา เช่น โรงเรียนภาษาตุรกีและภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นยังได้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลและระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกับประเทศไทยอีกด้วย

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในสาธารณรัฐตุรกีมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในเครือฟาติห์ (Fatih) ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของ ฟัตฮุลลอฮ์ กูเลน (Fethullah Gulen) ซึ่งเป็นนักวิชาการอิสลามชาวตุรกี) ที่ส่งเสริมให้มีการศึกษาอย่างบูรณาการ ทั้งวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

---

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

[2] อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

[3] อาจารย์ สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

[4] อาจารย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

และวิชาการด้านศาสนา โดยในระดับประถมศึกษาจะมีระยะเวลาในการศึกษา 8 ปี และระดับมัธยมศึกษามีระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี ทุกคนจะต้องเรียนวิชาการด้านศาสนา 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และต้องใช้หลักสูตรเดียวกันไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชน สถาบันการศึกษาในเครือฟาติห์ ได้ดำเนินการบูรณาการทางด้านศาสนาอิสลามลงไปในการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ ด้วยในรูปแบบของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะ ศิลปะ และคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่ไปกับการปลูกฝังของครอบครัว

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเครือฟาติห์มี Fatih University ที่ดำเนินการต่อยอดทางด้านการศึกษาในรูปแบบนี้ แม้จะดูภายนอกเหมือนเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเฉพาะด้านสายสามัญและแยกศาสนาออกจากกระบวนการเรียนการสอนอย่างสิ้นเชิงก็ตาม แต่ในความเป็นจริงจากการที่ได้ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหาร กลับทำให้มองเห็นอีกภาพหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า เป็นการจัดการศึกษาแนวใหม่อีกรูปแบบหนึ่งที่มีแนวคิดบูรณาการระหว่างศาสตร์ทางด้านสายสามัญและศาสนา ที่ส่งผลต่อคุณภาพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสังคมมุสลิมในยุคปัจจุบันเป็นอย่างดียิ่ง



หน่วยงานแรกที่คณะศึกษาดูงานได้ไปเยี่ยมชมคือ Association of Social and Economic Solidarity with Pacific Countries (PASIAD) เป็นสมาคมนักธุรกิจที่ให้การสนับสนุนการศึกษาทั้งในประเทศตุรกีและทั่วโลก และได้มีการพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนแนะนำองค์กร โดยทางสมาคมได้นำเสนอการดำเนินงานและความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของสมาคม จากนั้น ท่านนายกสภามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ ได้แนะนำประวัติ และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยสังเขป เพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือและสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรต่อไป

การศึกษาดูงานด้านการศึกษาในสาธารณรัฐตุรกีเริ่มต้นที่ Yesil Vadi Anafen College เป็นวิทยาลัยเอกชนที่ให้การศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอนุปริญญา ก่อตั้งมาเป็นเวลา 13 ปี ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ มีการจัดสรรพื้นที่อย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าเป็นวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งในประเทศตุรกี และเมื่อได้พบปะพูดคุยกับฝ่ายบริหารของวิทยาลัย ทำให้ทราบว่า วิทยาลัยแห่งนี้ก่อตั้งโดยกลุ่มนักธุรกิจที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษา และมีนโยบายให้ความอิสระแก่ผู้บริหารในการบริหารจัดการกิจการของวิทยาลัยฯ และให้ผู้บริหาร ได้มีการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้ก่อตั้งได้กำหนดไว้ 5 ประการที่สำคัญ คือ 1) วิชาการต้องเป็นเลิศ (เน้นทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นหลัก) 2) การกีฬาต้องยอดเยี่ยม (สนับสนุนให้นักเรียนเลือกชนิดกีฬาอย่างน้อยหนึ่งอย่างและต้องเล่นกีฬาชนิดนั้นถึงขั้นสามารถสอนผู้อื่นได้) 3) ศิลปะการแสดงออกต้องยอดเยี่ยม (สนับสนุนให้นักเรียนเลือกศิลปะหรือดนตรี เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้สามารถแสดงความรู้สึกผ่านศิลปะการแสดงเหล่านี้) 4) ภาษาอังกฤษต้องดีเยี่ยม (เมื่อเรียนจบแล้วสามารถสื่อสาร โดยใช้ภาษาอังกฤษกับผู้อื่นได้) 5) คุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับระดับสากล (ต้องเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ ยอมรับในตนเองและผู้อื่น ต้องไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อีกทั้งยังต้องเข้าใจประชาธิปไตยเป็นอย่างดี)



ทิศทางในการบริหารงานการศึกษาของผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ที่สำคัญคือการคัดเลือกและพัฒนาครูผู้สอนที่มีความพร้อม มีความรู้ ความสามารถ และเสียสละ รวมไปถึงการคัดสรรวัสดุอุปกรณ์ สื่อเสริม เช่น กระดานอิเล็กทรอนิกส์ ชุดทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬา ที่สามารถอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ สำหรับนักศึกษา ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้ก่อตั้งมากที่สุด ในการคัดเลือกครู ผู้ทำการสอนในวิทยาลัยแห่งนี้ ผู้บริหารได้กล่าวว่า “**ผู้มาสมัครเป็นครูต้องมาทำงานด้วยความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งวิทยาลัย และต้องมีหนังสือรับรองความเป็นครูจากสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นการยืนยันคุณสมบัติความเป็นครู เช่น บุคลิกความเป็นครูของผู้สมัคร ความเสียสละ อุปนิสัย**” และได้ให้ข้อคิดกับผู้เขียนไว้อีกว่า “**การที่บุคลากร**

วัยหนุ่มและวัยอาวุโสจะทำงานให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุดได้นั้น อาจารย์วัยหนุ่มต้องให้ความเคารพเชื่อฟังอาจารย์ผู้อาวุโสกว่า เนื่องด้วยประสบการณ์อันมากล้นของอาจารย์อาวุโส และอาจารย์อาวุโสมีความจำเป็นที่ต้องใช้พลังความหนุ่มจากอาจารย์วัยหนุ่มในการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนวิทยาลัยด้วย"



หน่วยงานด้านการศึกษาแห่งที่สองที่ได้ศึกษาดูงานคือ Fatih University (FU) เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเครือฟาติห์ ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ.1996 โดยได้จัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ด้านสังคมศาสตร์และภาษาศาสตร์ คณะเดินทางได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนแนะนำบุคลากร มหาวิทยาลัยของทั้งสองฝ่าย ได้มีการเสนอกรอบความร่วมมือทางวิชาการพอสังเขป ได้รับทราบว่า Fatih University (FU) มีเขตการศึกษาที่นครอิสตันบูลและกรุงอังการ่า ของประเทศสาธารณรัฐตุรกี มีการเรียนการสอนตั้งแต่หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรระดับอาชีวศึกษา หลักสูตรระดับอุดมศึกษา มีวิทยาลัยเฉพาะทางและสถาบันเชี่ยวชาญเฉพาะต่างๆ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และการปกครอง คณะนิติศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะแพทย์ศาสตร์ วิทยาลัยการพยาบาลอังการ่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาอังการ่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาอิสตันบูล วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันวิศวกรรมการแพทย์ สถาบันวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสถาบันรัฐศาสตร์

นอกจากหน่วยงานทางด้านการศึกษาแล้ว คณะศึกษาดูงานได้มีโอกาสเยี่ยมชมหน่วยงานด้านวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็น ศูนย์วิจัยนาโนเทคโนโลยี ภารกิจหลักของหน่วยงานนี้คือ การวิจัยด้านนาโนเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงานอุตสาหกรรมของประเทศ งานวิจัยที่น่าสนใจได้แก่ งานวิจัยการเปลี่ยนคุณลักษณะของพื้นผิวโลหะเพื่อป้องกันการเกิดสนิม งานวิจัยการเปลี่ยนคุณลักษณะของโลหะเพื่อทำให้โลหะมีความแข็งแรงมากขึ้น

หน่วยงานต่อมาที่ได้เยี่ยมชมคือ หน่วยงานควบคุมมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศตุรกี (Turkey Standard Institute) มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการตรวจสอบสินค้าประเภทต่าง ๆ ตามมาตรฐาน TSE หากสินค้าใดผ่านการตรวจสอบก็จะเป็นที่ยอมรับ และสามารถนำออกจำหน่ายในตลาดยุโรป ขณะเดียวกันก็ได้มีโอกาสเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการวิศวกรรมเครื่องกล ห้องปฏิบัติการวิศวกรรมไฟฟ้า และห้องปฏิบัติการวิศวกรรมโยธา



หน่วยงานสุดท้ายของการศึกษาดูงานด้านวิศวกรรมศาสตร์คือโรงงานอุตสาหกรรมการต่อเรือ GURDESAN เป็นโรงงานต่อเรือขนาดใหญ่ คณะศึกษาดูงานของมหาวิทยาลัย ได้รับเกียรติให้เยี่ยมชมด้านเทคโนโลยี เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องจักรกลภายในโรงงานและมีการแนะนำอธิบายกระบวนการผลิตโดยละเอียด

นอกจากนี้คณะศึกษาดูงานได้เยี่ยมชมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์กรเอกชนอื่นๆในเครือข่ายของฟาติห์ได้แก่ 1) สถานีโทรทัศน์เอสทีวี (SannonyoluTV : STV) 2) กลุ่มผลิตหนังสือพิมพ์ (Zaman Media Group) เป็นกลุ่มผลิตหนังสือพิมพ์อันดับต้นๆของตุรกี 3) องค์กรนักหนังสือพิมพ์และนักเขียน (Journalist and Writes Foundation (GYV)) 4) องค์กรสงเคราะห์ผู้ประสบภัย (Kimse Yok Mu Solidarity and Aid Association)

จากการศึกษาดูงานครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าแม้สาธารณรัฐตุรกีเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาสามัญ รวมไปถึงความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพสามารถเทียบเคียงกับโลกตะวันตก อย่างไรก็ตามชาวตุรกีที่นับถือศาสนาอิสลาม ก็ไม่คิดละเลยหน้าที่ในฐานะ อิสลามิกชน เพราะไม่ว่าจะมองไปมุมไหนๆของนครอิสตันบูล จะเห็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาของชาวมุสลิมที่ตั้งอยู่ในทุกชุมชน ในทุกสำนักงาน และทุกหน่วยงาน เมื่อถึงเวลาละหมาดจะมีเสียงอาซาน (เสียงร้องสวดประกาศ ประหนึ่งแจ้งบอกให้ทราบว่าถึงเวลาละหมาด) ชาวตุรกีที่นับถือศาสนาอิสลามจะมารวมตัวกันเพื่อละหมาดในสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาของชาวมุสลิมอย่างพร้อมเพรียงกัน เราเองในฐานะผู้ค้นคว้าหาความหมายของการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม เห็นว่าการบริหารจัดการในหลายๆด้านของนครอิสตันบูล ประเทศสาธารณรัฐตุรกี คือหนึ่งในแบบอย่างที่สามารถนำมาพิจารณาและเป็นแบบอย่างในการยึดถือปฏิบัติสำหรับการพัฒนาสังคมของเรา เพื่อความยั่งยืน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมอย่างแท้จริง